

* In deze folder wordt met 'ouders' ook bedoeld op 'voogden' en/of 'feitelijke verzorgers'.

Wat is het doel van de leerplichtwet?

Leerplicht hangt heel nauw samen met leerrecht, ofwel het recht op onderwijs. Overal ter wereld wordt dit recht als een groot goed beschouwd. Veel landen hechten er zelfs zoveel waarde aan, dat ze de jeugd via een wet verplichten om naar school te gaan. Nederland is één van die landen.

In ons land staan de rechten en plichten van ouders, leerlingen en schooldirecteuren precies aangegeven in de leerplichtwet. Deze wet is, kortweg gezegd, een rechtsmiddel waarmee gewaarborgd wordt dat alle jongeren in Nederland aan het onderwijs kunnen en zullen deelnemen. Het doel van de leerplichtwet is dat jongeren zo goed mogelijk worden toegerust met kennis en vaardigheden, die zij nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven. Een afgeronde schoolopleiding op havo-, vwo- of mbo2-niveau is daarvoor een eerste vereiste.

Wat staat er in de leerplichtwet?

De volgende zaken staan in de leerplichtwet omschreven:

- Begin van de leerplichtige leeftijd
- Het moment waarop de leerplicht eindigt
- Op welke basis, al dan niet tijdelijk, vrijstelling verleend kan worden
- Taken van de leerplichtambtenaar
- Verplichtingen van ouders en leerlingen
- Verplichtingen van schooldirecteuren

Vanaf welke leeftijd is een kind leerplichtig?

Bijna alle kinderen beleven hun eerste schooldag op vierjarige leeftijd. Ze beginnen in groep één. De kleuter is op die leeftijd nog niet leerplichtig, maar het is goed voor zijn of haar ontwikkeling om samen met leeftijdgenootjes al naar school te gaan.

De echte leerplicht begint op de eerste dag van de maand, die volgt op de maand dat een kind vijf jaar is geworden. Een kind dat bijvoorbeeld op 10 oktober jarig is en vijf jaar wordt, wordt op de eerste schooldag van november leerplichtig.

Soms is een volledige schoolweek te lang voor jonge leerlingen. Daarom biedt de leerplichtwet een mogelijkheid tot vrijstelling. Ouders van een vijfjarige leerling mogen, in goed overleg met de schooldirecteur hun kind maximaal vijf uur per week thuishouden. Mocht dit niet genoeg zijn, dan mag een directeur nog vijf extra uren vrijstelling per week verlenen. De mogelijkheid voor vrijstelling is uitsluitend bedoeld om overbelasting van de leerling te voorkomen.

Zodra een kind zes jaar is, geldt de overgangsmogelijkheid niet meer. Zesjarige leerlingen moeten allemaal de volledige schoolweek volgen.

Op welke leeftijd houdt de leerplicht op?

Niet alleen het begin van de leerplichtige leeftijd is duidelijk omschreven in de leerplichtwet. Deze wet beschrijft ook het einde van de leerplicht. De leerplicht eindigt op één van de volgende twee momenten:

- Aan het eind van het schooljaar, waarin een leerling zestien jaar is geworden of
- Aan het einde van het twaalfde schooljaar. Een leerling die op de basisschool een

groep overslaat, doorloopt deze school in minder dan acht jaar. Toch telt zijn basisschooltijd voor de berekening van de leerplichtperiode als acht jaar.

Het schooljaar loopt van 1 augustus van het ene kalenderjaar tot en met 31 juli van het volgend kalenderjaar.

Na de leerplicht volgt de kwalificatieplicht.

Wat is de kwalificatieplicht?

Teveel jongeren gaan van school om te werken, terwijl ze geen diploma of een VMBO-diploma hebben. Dit verhoogt de kans dat ze op de langere termijn werkloos worden en een beroep moeten doen op een uitkering. Om dit te veranderen is de leerplichtwet gewijzigd, zodat iedere jongere een startkwalificatie heeft. Dat betekent een diploma op het niveau van mbo2, havo of vwo. Daarom is sinds 1 augustus 2007 de kwalificatieplicht tot de achttiende verjaardag in de leerplichtwet opgenomen. Oftewel: iedere jongere moet een volledig onderwijsprogramma volgen dat is gericht op het behalen van een startkwalificatie tot het moment waarop hij/zij achttien jaar wordt. Het gaat er niet om dat een jongeren persé vijf dagen in de schoolbanken zit, maar om in combinaties van leren en werken die kwalificatie te halen als voorbereiding op de arbeidsmarkt.

Een uitzondering op de kwalificatieplicht vormen kinderen die zijn geïndiceerd als zeer moeilijk lerend of meervoudig gehandicapte kinderen, of leerlingen die een diploma of getuigschrift van het praktijkonderwijs hebben.

Vervangende leerplicht

In sommige gevallen is er voor jongeren vanaf veertien jaar een alternatief leertraject mogelijk. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar een leerling staat ingeschreven, moeten eerst in samenspraak met het bestuur van de school tot de conclusie zijn gekomen dat de leerling daadwerkelijk niet in staat is om volledig dagonderwijs te volgen. Nadat deze conclusie is getrokken, kan een leerling onder de vervangende leerplicht vallen. Deze regeling is ook van toepassing op de leerling die onder de kwalificatieplicht valt.

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

In de leerplichtwet staat omschreven, wanneer een jongere de school niet kan/hoeft te bezoeken. Dit is bij voorbeeld het geval bij ziekte, schoolsluiting en de vervulling van plichten die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging. Verder kent de leerplichtwet vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden en er zijn duidelijke regels voor extra vakantieverlof.

De taak van een leerplichtambtenaar

Het toezicht op de naleving van de leerplichtwet is opgedragen aan burgemeester en wethouders. Zij wijzen voor de uitvoering van dit toezicht een of meerdere leerplichtambtenaren aan. De leerplichtambtenaren heeft een maatschappelijke zorgtaak en kan in het uiterste geval een proces verbaal opmaken. Het grootste gedeelte van de tijd is de leerplichtambtenaar bezig een oplossing te vinden voor problemen die de schoolloopbaan van een leerling in gevaar kunnen brengen.

Schoolverzuim is vaak een signaal van problemen voor de leerplichtambtenaar. De

school meldt het mogelijk ongeoorloofd schoolverzuim aan de leerplichtambtenaar, waarna hij gaat uitzoeken wat de reden voor het verzuim is.

Ouders of leerlingen kunnen ook zelf een afspraak met de leerplichtambtenaar maken om een oplossing voor een bepaald probleem te zoeken. De leerplichtambtenaar werkt nauw samen met allerlei organisaties en instanties die zich bekommeren over het welzijn van de jeugd.

Verplichtingen van ouders, leerlingen, en schooldirecteuren

Ouders

- Ouders moeten ervoor zorgen dat hun zoon of dochter op een school of onderwijsinstelling staat ingeschreven.
- Zij moeten erop toe zien dat hun kind de school geregeld bezoekt, dat wil zeggen dat er geen les of praktijktijd wordt verzuimd. Vanaf twaalf jaar is de leerling hier zelf medeverantwoordelijk voor.
- Ouders moeten de school in kennis te stellen van ziekte van hun kind.
- Ouders moeten bij andere redenen van afwezigheid van hun kind toestemming hebben van de schooldirecteur .

Leerlingen, van twaalf jaar of ouder

- Ouders moeten de school geregeld bezoeken en kunnen persoonlijk aangesproken worden op ongeoorloofd schoolverzuim.
- Leerlingen die zelfstandig wonen, moeten zelf de school op de hoogte brengen van ziekte of andere gewichtige omstandigheden die hen verhinderen de school te bezoeken.

Schooldirecteuren:

- Binnen zeven dagen moet de leerplichtambtenaar in kennis worden gesteld van een in- of uitschrijving van een leerling van de woongemeente .
- Wanneer een leerling wordt geschorst of verwijderd van school, moet de schooldirecteur dit meteen melden aan de leerplichtambtenaar.
- Voordat een leerling wordt uitgeschreven, moet de school nagaan of de leerling elders wordt ingeschreven.
- De schooldirecteur moet vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim melden aan de leerplichtambtenaar van de gemeente waar de leerling staat ingeschreven.
- Zij moet de leerplichtambtenaar alle inlichtingen geven die nodig zijn bij de uitvoering van de leerplichttaak.

Als een leerling de school voortijdig verlaat moet de schooldirecteur dit aan de leerplichtambtenaar doorgeven

Wanneer door ouders en/of leerlingen niet aan de bovenstaande verplichtingen is voldaan, is er sprake van vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim. Dit kan een proces-verbaal tot gevolg hebben.

Meer informatie?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de leerplichtambtenaren. Dat zijn de heer Wil Fest en mevrouw Yvon Winkel. Zij zijn bereikbaar via telefoonnummers (024) 649 23 04 of (024) 649 21 86 en via e-mailadres: leerplicht@wijchen.nl.